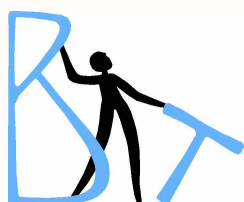

Richtlijnen voor integraal toegankelijke speelvoorzieningen

Wenkenblad

Landelijke Organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie

Dank aan de studenten van de Hogeschool van Amsterdam
Mirjam Bus
Wendy Neve
Meta Stillebroer
Ilon Wolbers
Susanne Zeggelaar
Mirjam van der Heide
Ilse van den Hoek
Anouk Zeilstra

colofon

Richtlijnen voor integraal toegankelijke speelvoorzieningen
1^e druk 1 mei 1997
1^e herziening 1 januari 2001
2^e herziening 1 juli 2003

NUSO, Landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie
Koningslaan 101
3583 CS Utrecht
tel. 030 - 2544880
fax 030 - 2545088
e-mail info@NUSO.nl

Projectleider
Henk Bleyendaal, NUSO

Auteur
Job Haug (Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht)
tel. 030 - 2624118
e-mail bat-utrecht@wxs.nl

Eindredactie
Cees Kramer NUSO

Begeleidingscommissie
Wim van Minnen, voorzitter Federatie Nederlandse Gehandicaptenraad
Sybolt Meindersma, architect
Wil de Vries-Kempes, hoofddocent ergotherapie Hogeschool van Amsterdam
Theo van der Voordt, Technische Universiteit Delft
Willem van Os, NUSO

Deze herziening kwam tot stand op initiatief van en door financiële bijdragen van:
Stichting Kinderpostzegels Nederland
Nationaal Revalidatie Fonds
Nationaal Jeugd Fonds Jantje Beton
Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind
VSB Fonds
NUSO
Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht
Cees van de Grift

Vermenigvuldiging van (delen van) deze tekst is toegestaan mits bronvermelding plaatsvindt.

INHOUD

Inleiding

1	Termen en definities	6.6	Ervaren van beweging, waarbij alleen het kind beweegt - 18 -
2	Procedure	6.7	Klimtoestellen - 19 -
2.1	Basis-richtlijnen - 7 -	6.8	Bewegende speeltoestellen (veiligheid) - 19 -
2.2	Aanvullende-richtlijnen - 7 -	7	Aanvullende richtlijnen voor kinderen die afhankelijk zijn van een rolstoel, fiets, driewieler, loopwagen, e.d.
2.2.1	Verzorgingsgebied - 7 -	7.2	Afmetingen van de speeltoestellen - 20 -
2.2.2	Doelgroep-analyse - 7 -	7.3	Zitmogelijkheden in en bij speeltoestellen . . . - 20 -
2.2.3	Aanpassingen - 7 -	7.4	Speeltafels in en bij speeltoestellen - 21 -
2.3	Evaluatie - 7 -	7.5	Klimtoestellen - 21 -
2.4	Jaarlijkse controle - 7 -	7.6	Bewegende speeltoestellen (ondersteuning) - 21 -
3	Basisrichtlijnen	7.7	Zandspeeltoestellen - 21 -
3.2	Parkeerplaats - 8 -	7.8	Klimtoestellen - 21 -
3.2.1	Algemeen - 8 -	7.9	Bewegende speeltoestellen (veiligheid) - 21 -
3.2.2	Afmeting en inrichting van een Algemene Invaliden Parkeerplaats - 8 -	8	Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een verstandelijke beperking.
3.2.3	Dwarshelling - 8 -	8.2	Bewegwijzering - 22 -
3.2.4	Afwerking - 8 -	8.3	Gebouwen - 22 -
3.3	Looproute naar de speelvoorziening - 8 -	8.4	Inrichting van de speeltoestellen - 22 -
3.3.1	Algemeen - 8 -	8.5	Zandspeeltoestellen - 22 -
3.3.2	Afmeting - 8 -	8.6	Klimtoestellen - 22 -
3.3.3	Afwerking - 8 -	8.7	Bewegende speeltoestellen - 22 -
3.3.4	Hoogteverschillen in looproutes - 9 -	8.8	Bewegingszone van bewegende speeltoestellen - 22 -
3.3.5	Hellingen - 9 -	8.9	Overzicht bij glijbanen - 22 -
3.4	Ingang van de speelvoorziening - 9 -	9	Aanvullende richtlijnen voor volwassenen met een verstandelijke beperking.
3.4.1	Zichtbaarheid - 10 -	9.2	Bewegwijzering - 23 -
3.4.2	Toegangshekken en deuren - 10 -	9.3	Gebouwen - 23 -
3.5	Looproute naar de gebouwen - 11 -	9.4	Afmetingen van de speeltoestellen - 23 -
3.6	Looproute langs de speeltoestellen - 11 -	9.5	Inrichting van de speeltoestellen - 23 -
3.6.1	Bepalen van de looproute - 11 -	9.6	Sterkte van speeltoestellen - 23 -
3.6.2	Afmeting - 11 -	9.7	Klimtoestellen - 23 -
3.6.3	Afwerking - 11 -	9.8	Bewegende speeltoestellen - 23 -
3.6.4	Draai- en passeermogelijkheden - 11 -	9.9	Overzicht bij glijbanen - 23 -
3.6.5	Zitgelegenheid - 11 -	10	Literatuur
3.7	Internationaal Toegankelijkheids Symbool . . . - 12 -	10.1	Handboek voor Toegankelijkheid - 24 -
3.8	Bespeelbaarheid van speeltoestellen - 12 -	10.2	NEN 1814 - 24 -
3.9	Speelhellingen - 12 -	10.3	NEN 1176 - 24 -
3.10	Algemeen - 12 -	10.4	NEN 1177 - 24 -
4	Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een visuele stoornis	10.5	Handboek Veiligheid van Speelgelegenheden - 24 -
4.2	Looproutes naar de speelvoorziening - 13 -	10.6	Handboek Ontwerpen voor kinderen - 24 -
4.3	Looproute naar de speeltoestellen, gebouwen en terrassen - 14 -	10.8	Handboek "Speelruimtebeleid" - 24 -
4.4	Obstakels in de looproute - 14 -	10.9	Spielbereiche und spielgeräte für behinderte Menschen - 24 -
4.5	Oriëntatie in de speelvoorziening - 14 -	11	Nuttige adressen
4.6	Oriëntatie in, op en bij het speeltoestel - 14 -	12	Tabel 'basis richtlijn'
4.7	Zichtbaarheid van speeltoestellen - 15 -	13	Tabel 'aanvullende richtlijnen'
4.8	Speeltoestellen waar een handeling voor nodig is - 15 -	14	Tabel 'aandachtspunten per speeltoestel'
4.9	Klimtoestellen - 15 -		
4.10	Bewegende speeltoestellen - 15 -		
4.11	Bewegingszone van bewegende speeltoestellen - 15 -		
5	Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een hoor- en evenwichtsstoornis		
5.2	Oriëntatie - 16 -		
5.3	Overzicht over de speelvoorziening - 16 -		
5.4	Zichtbaarheid/ spraakafzien - 16 -		
5.5	Rugdekking - 16 -		
5.6	Klimtoestellen - 17 -		
5.7	Bewegingszone van bewegende speeltoestellen - 17 -		
5.8	Overzicht bij glijbanen - 17 -		
6	Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking.		
6.2	Zitmogelijkheden op het terrein - 18 -		
6.3	Ervaren van ruimte - 18 -		
6.4	Ervaren van niveau verschillen - 18 -		
6.5	Ervaren van beweging, waarbij het kind en het element beweegt - 18 -		

Inleiding

Veel speelterreinen zijn niet toegankelijk en bespeelbaar voor kinderen met een beperking. Bij de inrichting en het beheer van speelterreinen is onvoldoende rekening gehouden met het feit dat zij ook kinderen zijn en dat spelen ook voor hen belangrijk is. Anders dan bij de bouw van openbare gebouwen legt de wet geen verplichtingen op om speelvoorzieningen integraal toegankelijk te ontwerpen en te bouwen.

Dit wenkenblad geeft aan welke maatregelen genomen dienen te worden om een speelvoorziening geschikt te maken voor kinderen met een beperking. Het gaat daarbij meestal niet om ingrijpende en geldverslindende zaken. De tijd dat we dachten dat rolstoelschommels en rolstoeldraaimolens de oplossing waren is voorbij.

We richten ons op aanpassingen die leiden tot het beter functioneren van bestaande voorzieningen voor een grotere groep kinderen met een beperking.

Bovendien is een speelplaats, ingericht aan de hand van de richtlijnen voor integrale toegankelijkheid ook uitermate goed bespeelbaar voor kinderen zonder beperking.

Dit wenkenblad schept helderheid in de minimale richtlijnen voor integrale toegankelijkheid van iedere speelvoorziening in Nederland.

Die helderheid was nodig omdat onzekerheid bestond over de vraag wanneer een speelvoorziening nu wel of niet voldeed aan de richtlijnen van integrale toegankelijkheid.

Bij de advisering aan initiatiefnemers, bij de toekenning van fondsen en bij de beoordeling van de kwaliteit deed zich het gebrek aan richtlijnen steeds nadrukkelijker gelden. Het wenkenblad is een instrument dat de norm stelt voor alle betrokkenen die zich inzetten voor integratie van mensen met een beperking.

De betrokkenen zijn:

- NUSO, Landelijke Organisatie voor Speeltuinwerk en Jeugdrecreatie,
- Stichting Kinderpostzegels Nederland,
- Nationaal Revalidatie Fonds,
- Nationaal Jeugd Fonds Jantje Beton,
- Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind,
- VSB Fonds.

In de Internationale Classificatie van stoornissen, belemmeringen en handicaps wordt tot in details omschreven wat iemands stoornis is, welke belemmeringen hij/zij daardoor ondervindt en welke beperking daarvan het gevolg is. Hiermee kan zeer gedetailleerd, voor die persoon, worden aangegeven welke aanpassingen in de omgeving nodig zijn om belemmeringen in het functioneren en dus de beperking, te reduceren.

Deze individuele benadering is gebaseerd op de vaststelling dat iedere persoon met een beperking uniek is en eigen aanpassingen vergt. Voor het individuele niveau is dat een terechte constatering en hiermee kunnen in de woon- en werksituatie, op de persoon toegesneden, aanpassingen ontworpen worden.

Vanuit het maatschappelijke/collectieve niveau is het echter niet doenlijk om alle publieke omgevingen zodanig aan te passen dat het een antwoord is op de individuele behoeften van personen met een stoornis.

Op dit niveau wordt gewerkt met categorieën van beperkingen, zoals motorische beperking, slechthoort, blind, doof of verstandelijk beperking.

Er worden algemene aanpassingen aangebracht, zoals brede deuren, hellingbanen of geleide tegels en dergelijke.

Als de speelvoorziening tegen de achtergrond van het bovenstaande nauwkeuriger bekeken wordt, dan zien we elementen van zowel privé- als van publieke voorzieningen.

De speelvoorziening is in het algemeen een publieke voorziening en dient in dezelfde mate als andere publieke voorzieningen toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking.

Tegelijkertijd ligt een speelvoorziening altijd in een woonomgeving met ook kinderen en ouders met een beperking. Aan de hand van een inventarisatie en een analyse van belemmeringen van deze kinderen en ouders kunnen specifieke aanpassingen gedaan worden om de speelvoorziening voor die kinderen bereikbaar, toegankelijk en bespeelbaar te maken.

1 **Termen en definities**

Bereikbaarheid	De eigenschap van de openbare weg die maakt dat mensen op een gelijkwaardige wijze bij de speelvoorziening kunnen komen.
Toegankelijkheid	De eigenschap van een speelvoorziening die maakt dat mensen de voor bezoekers bestemde speeltoestellen en gebouwen kunnen bereiken en gebruiken.
Bespeelbaarheid	De mate waarin kinderen een object bij hun spel kunnen betrekken.
Integraal toegankelijk	Alle voorzieningen die bij het object behoren zijn voor alle bezoekers en gebruikers op een gelijkwaardige wijze bereikbaar en bruikbaar.
Speelvoorziening	Een door volwassenen, in georganiseerd verband, voor van het kinderspel gereserveerde en daartoe ingerichte en beheerde ruimte.
Openbare speelvoorziening	Een speelvoorziening die voor iedereen vrij toegankelijk is.
Speeltuín	Een speelvoorziening met een omheining die kan worden gesloten voor publiek.
Schoolspeelplaats of instellingsspeelvoorziening	Een voorziening in beheer van een school of instelling en in de eerste plaats voor de pupillen/leerlingen.
Internationaal Toegankelijkheids Symbool (ITS)	Een in Nederland beschermd beeldmerk dat wordt aangebracht op voorzieningen die mede voor mensen met beperkingen toegankelijk zijn. Het Landelijk Bureau Toegankelijkheid kent dit symbool namens de Federatie Nederlandse Gehandicaptenraad toe.
Algemene Invaliden parkeerplaats (AIP)	Een parkeerplaats waar alle mensen mogen parkeren die rijden in een invalidevoertuig of die beschikken over een parkeeronthefing.
Looproute	De route die geschikt moet zijn voor kinderen met een stoornis in het bewegen.
'Natuurlijke' Gidslijn	Een 'natuurlijke' gidslijn is een door terreinelementen gevormde doorlopende lijn; • die al lopend met de voeten gevoeld en gevolgd kan worden en, • met de taststok gesignaleerd en gevolgd kan worden. Hierbij moet men denken aan gevels, grasranden, e.d.
'Kunstmatige' Geleidlijn	Een 'kunstmatige' geleidlijn is een speciaal aangelegde gidslijn.
Speelhelling	Een helling die als spelelement in het terrein is opgenomen.
Speeltoestel	Toestel bestaand uit verschillende speelelementen, waarop kinderen kunnen spelen.
Ervaren van ruimte	Het ervaren van gevoel, het ondervinden en meemaken van verschillende ruimtes om je heen. Het ervaren van je eigen lichaam ten opzichte van de ruimte om je heen. Ruimtes waar men zich vrij kan bewegen. Ruimtes met veel of weinig licht, ronde, hoekige, grote of kleine ruimtes.
Ervaren van niveauverschillen	Het ervaren van verschillende hoogtes, het overbruggen van verschillende hoogtes en het ergens op neerkijken.
Ervaren van beweging, waarbij het kind en het element bewegen	Het ervaren van het zichzelf kunnen verplaatsen en bewegen in combinatie met een (element van) een toestel.
Ervaren van beweging, waarbij alleen het kind beweegt	Het ervaren van het kunnen verplaatsen en bewegen van zichzelf op een (element van) een toestel.
Ervaren van sensorische stimuli	Het ervaren van zintuiglijke prikkels, middels de zintuigen als voelen, zien, horen, ruiken en voelen van temperaturen.
Speelwaarde	De speelwaarde geeft de beleving van het spel van het kind weer en is een balans tussen uitdaging die het spelen biedt en vaardigheden van het kind.
Gebruikswaarde	De gebruikswaarde geeft aan in hoeverre een speeltoestel aansluit bij de functies en vaardigheden van het kind.

2 Procedure

De overwegingen genoemd in de inleiding hebben ertoe geleid dat de richtlijnen onderverdeeld worden in basis-richtlijnen en aanvullende richtlijnen.

- De basisrichtlijnen leiden tot bereikbaarheid en toegankelijkheid van de speelvoorziening voor een grote groep kinderen met een beperking.
- De aanvullende richtlijnen leiden tot bespeelbaarheid van de speelvoorziening voor een omschreven groep kinderen met een beperking.

2.1 Basis-richtlijnen

Een integraal toegankelijke speelvoorziening dient ten alle tijden te voldoen aan de basisrichtlijnen zoals deze in hoofdstuk 3 blz 8 zijn geformuleerd.

2.2 Aanvullende-richtlijnen

2.2.1 Verzorgingsgebied

Vastgesteld dient te worden welk verzorgingsgebied de speelvoorziening bedient.

Opmerking

Daarbij kan worden gebruik gemaakt van normgetallen uit het handboek "Speelruimtebeleid" van de NUSO.

2.2.2 Doelgroep-analyse

Er dient geïnventariseerd en vastgelegd te worden, welke kinderen met welke beperkingen binnen het verzorgingsgebied van de speelvoorziening wonen.

Opmerking

Hoe kom je aan de gegevens?

Navragen bij de gemeente. Maar door de Wet op de privacy geeft men vaak geen informatie

Ook is het mogelijk om via ouderverenigingen, verenigingen voor gehandicaptensport, dagverblijven, scholen, contactpersonen of via ouders van een kind met een beperking in de buurt aan gegevens te komen.

Uit deze doelgroep-analyse moet blijken of er in het verzorgingsgebied kinderen met een beperking wonen, hoeveel kinderen dit zijn en welke beperkingen voorkomen.

In dit wenkenblad worden de beperkingen/stoornissen als volgt verdeeld ;

- kinderen met een visuele stoornis
- kinderen met een hoor- en evenwichtsstoornis
- kinderen met een beperkte loopfunctie
- kinderen die afhankelijk zijn van een rolstoel, fiets, driewieler, loopwagen, e.d.
- kinderen met een beperkte arm-/handfunctie
- kinderen met een verstandelijke beperking
- volwassenen met een verstandelijke beperking.

2.2.3 Aanpassingen

Samen met deze kinderen, hun ouders/ verzorgers en eventuele deskundigen dient te worden vastgesteld welke aanvullende richtlijnen (hoofdstuk 4 tot en met 9) noodzakelijk zijn om de speelvoorziening voor deze kinderen bereikbaar, toegankelijk en bespeelbaar te maken.

Opmerking

Met behulp van de aanvullende richtlijnen in dit wenkenblad kan men samen met ouders/ verzorgers en eventuele deskundigen de nodige aanpassingen bepalen.

Als uit de doelgroep-analyse blijkt dat er geen kinderen met een beperking in het verzorgingsgebied van de speelvoorziening wonen, kunnen de voorzieningen beperkt blijven tot de basisrichtlijnen genoemd in dit wenkenblad.

2.3 Evaluatie

Samen met deze kinderen, hun ouders/ verzorgers en eventuele deskundigen dient na de totstandkoming te worden nagegaan of de aanpassingen naar behoren functioneren.

2.4 Jaarlijkse controle

Na in gebruik name dient regelmatig, minstens één maal per jaar door de beheerder een grondige controle plaats te vinden van de basis-richtlijnen. Extra aandacht moet daarbij zijn voor verzakkingen, overgroeiingen van de looproute, ontbreken van beveiligingen en slijtage van onderdelen van toestellen.

3 **Basisrichtlijnen**

Bereikbaarheid

3.2 **Parkeerplaats**

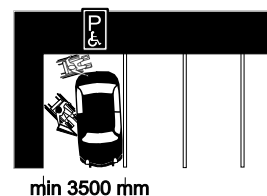
3.2.1 **Algemeen**

Bij een speeltuin, een schoolspeelplaats of een instellings-speelvoorziening behoort een 'Algemene Invaliden Parkeerplaats' te zijn.

3.2.2 **Afmeting en inrichting van een Algemene Invaliden Parkeerplaats**

De looproute vanaf de Algemene Invaliden Parkeerplaats tot de ingang van de speelvoorziening mag niet langer zijn dan 50 m (zie ook 3.3).

- Als de Algemene Invaliden Parkeerplaats zich bevindt tussen haaks geplaatste parkeervakken, dient deze tenminste 3500 mm breed te zijn.
- Als de Algemene Invaliden Parkeerplaats zich bevindt tussen parkeervakken voor langs parkeren, dient deze tenminste 6000 mm lang te zijn.

3.2.3 **Dwarshelling**

Een dwarshelling van de Algemene Invaliden Parkeerplaats mag niet steiler zijn dan 1 : 50.

3.2.4 **Afwerking**

De Algemene Invaliden Parkeerplaats dient te zijn uitgevoerd in een materiaal dat een horizontaal, vlakliggend, stroef, aaneengesloten oppervlak vormt. Bij situering op openbaar terrein, moet de Algemene Invaliden Parkeerplaats worden aangegeven met verkeersbord E6.

3.3 **Looproute naar de speelvoorziening**

3.3.1 **Algemeen**

De speelvoorziening dient bereikbaar te zijn voor kinderen met een beperking, die gebruik willen maken van de speelvoorziening. De gewenste looproute dient met 'ervarings'deskundigen te worden bepaald. Zoek contact (inspanningsverplichting) met het gehandicaptenplatform in de gemeente en met kinderen/ouders/verzorgers (uit doelgroepanalyse) om samen een gewenste looproute te bepalen. Het is vervolgens de taak van het gehandicaptenplatform en de kinderen/ouders/verzorgers (uit doelgroepanalyse) om de ontbrekende voorzieningen in de wijk aan te geven.

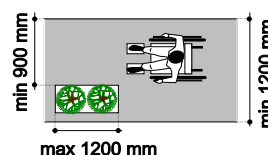
De speelvoorziening of het gehandicaptenplatform dient de gemeente te verzoeken om de gewenste voorzieningen aan te brengen.

Opmerking;

- Als er geen platform aanwezig is en er geen kinderen/ouders of verzorgers bereid zijn om mee te werken is het niet mogelijk om deze richtlijn uit te voeren.
- Zie ook CROW-publicatie 153, "Handboek Ontwerpen voor kinderen" Aanbevelingen voor een kindvriendelijke inrichting van de verblijfs- en verkeersruimte"

3.3.2 **Afmeting**

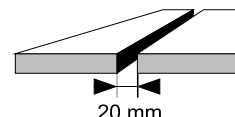
De breedte van de looproute dient tenminste 1200 mm te zijn. Bij puntvernauwingen in de looproute dient de vrije doorgang tenminste 900 mm te zijn over een afstand van maximaal 1200 mm.

3.3.3 **Afwerking**

De looproute dient te zijn uitgevoerd in een materiaal dat een vlak liggend, stroef, aaneengesloten oppervlak vormt.

Openingen en sleuven in en tussen roosters, putdeksels, tegels e.d. mogen niet breder zijn dan 20 mm (in verband met stoklopers).

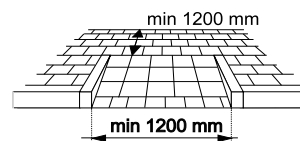
3.3.4 **Hoogteverschillen in looproutes**

- Algemeen
Hoogteverschillen tot 20 mm zijn toelaatbaar.
Hoogteverschillen van meer dan 20 mm dienen te worden overbrugd met een helling of een lift.

Opmerking

Pas op: een helling die een hoogteverschil overbrugt van meer dan 500 mm vormt een ernstig obstakel voor een kind in een handbewogen rolstoel.

- Opritten en trottoirverlagingen
De vrije doorgang van de trottoirverlaging dient minimaal 1200 mm te zijn.
De hellingshoek is afhankelijk van het te overbruggen hoogteverschil (zie 3.3.5)

3.3.5 **Hellingen**

- Hellingshoek
De hellingshoek van hellingen dient aan onderstaande richtlijn te voldoen :
- hoogteverschil tot 100 mm niet steiler dan 1 : 10
- hoogteverschil van 100 tot 500 mm niet steiler dan 1 : 16
- hoogteverschil van 500 tot 1000 mm niet steiler dan 1 : 20

Opmerking

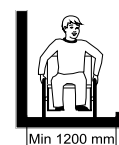
De volgende tabel is van toepassing,

Hoogte	Lengte	Hoogte	Lengte	Hoogte	Lengte
50 mm	0,50 m	400 mm	5,30 m	750 mm	12,90 m
100 mm	1,00 m	450 mm	6,20 m	800 mm	14,20 m
150 mm	1,60 m	500 mm	7,20 m	850 mm	15,60 m
200 mm	2,20 m	550 mm	8,20 m	900 mm	17,00 m
250 mm	2,90 m	600 mm	9,30 m	950 mm	18,50 m
300 mm	3,70 m	650 mm	10,50 m	1000 mm	20,00 m
350 mm	4,50 m	700 mm	11,70 m		

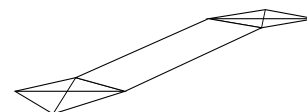
- Dwarshelling
Hellingen dwars op de looproute mogen niet steiler zijn dan 1 : 50.

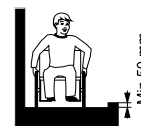
- Vrije breedte
De vrije breedte van de helling dient tenminste 1200 mm te zijn.

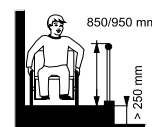
- Draairuimte
Aan het begin en aan het eind van elke helling dient een 'horizontale' draairuimte van 1500 x 1500 mm te zijn.

- Afrijbeveiliging
Bij open hellingbanen dient aan de open zijde een afrijbeveiliging te zijn, bestaande uit een opstaande rand van 50 mm.

- Leuning
Een helling die een hoogteverschil van meer dan 250 mm overbrugt, dient aan één zijde voorzien te zijn van een leuning.

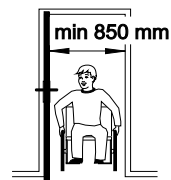
3.4 **Ingang van de speelvoorziening**

3.4.1 **Zichtbaarheid**

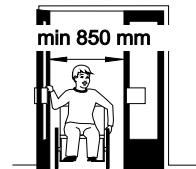
De ingang van de speelvoorziening moet goed zichtbaar zijn, bijvoorbeeld door toepassing van een uithangbord met opvallende contrasterende kleuren.

Toegangshekken en deuren

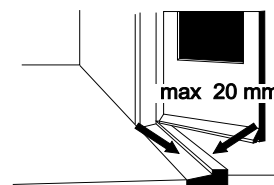
- Vrije doorgang
De vrije doorgang dient minimaal 850 mm te zijn.

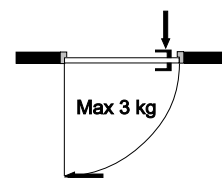
Bij dubbele deuren dient de vrije doorgang van één deur minimaal 850 mm te zijn.

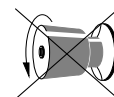
- Drempel
Een drempel mag maximaal 20 mm hoog zijn.

- Openingskracht
Als er een toegangshek of -deur aanwezig is, mag de openingskracht niet hoger zijn dan 30 Newton ofwel 3 kilo.
Als het toegangshek of -deur een handgreep heeft moet deze geheel met de hand te omvatten zijn.

Opmerking

De bediening van een ronde knop vereist krachtige vingers en is niet voor iedereen bruikbaar.

Toegankelijkheid

3.5 Looproute naar de gebouwen

Vanaf de ingang van de speelvoorziening tot de gebouwen met een bezoekersfunctie dient een rolstoel toegankelijke looproute te zijn (zie 3.3 Looproute naar de speelvoorziening).

3.6 Looproute langs de speeltoestellen

3.6.1 **Bepalen van de looproute**

Tenminste 75 procent van alle speeltoestellen dient vanaf de ingang van de speelvoorziening bereikbaar te zijn door een verhard pad (rolstoel toegankelijke looproute). De afstand van dit verharde pad tot het opstappunt van de betreffende speeltoestellen mag maximaal 5 m zijn.

De afstand tussen het verharde pad tot het opstappunt van het toestel mag worden overbrugd met een halfverharding mits deze berijdbaar is door een rolstoel. Rubber, gras, boomschors, e.d. kunnen geschikte materialen zijn.

Losliggende materialen zoals zand, grind, bosgrond, e.d. zijn niet geschikt.

Opmerking

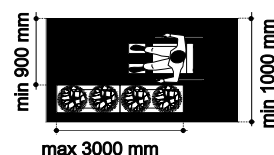
- Op elk terrein zijn plaatsen waar meer kinderen spelen dan ergens anders (speeltoestellen met een grote aantrekkingskracht). Om interactie te bevorderen verdienen deze plekken extra aandacht en dienen ze bereikbaar te zijn.

3.6.2 **Afmeting**

Zie 3.3 Looproute naar de speelvoorziening

In afwijking met 3.3.2 mag de minimum breedte van de looproute naar de speeltoestellen 1000 mm zijn.

Een plaatselijke vernauwing van de looproute dient tenminste 900 mm breed en maximaal 3000 mm lang te zijn.

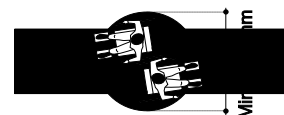

3.6.3 **Afwerking**

zie 3.3.3

3.6.4 **Draai- en passeermogelijkheden**

In de looproute tot de speeltoestellen die bereikbaar moeten zijn, dienen draaimogelijkheden voor rolstoelen te worden opgenomen (draaicirkel minimaal 1500 mm).

3.6.5 **Zitgelegenheid**

Verspreid over het terrein dienen meerdere zitgelegenheden te worden aangebracht.

Internationaal Toegankelijkheids Symbool

De gebouwen in de speelvoorziening dienen, voor zover het ruimten betreft die voor bezoekers van de speelvoorziening bestemd zijn, te voldoen aan de criteria voor het toekennen van het Internationaal Toegankelijkheids Symbool (ITS).

In afwijking met de ITS criteria dient de closetpot 400 mm hoog te zijn.

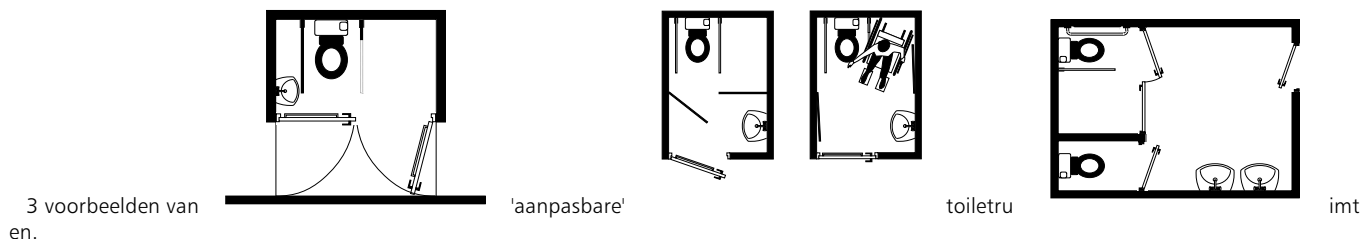
Een closetpot van die hoogte is geschikt voor een grote groep kinderen en voor volwassenen.

Voor peuters kan een los opstapje voor de closetpot worden geplaatst.

Opmerking

- Het Landelijk Bureau Toegankelijkheid verzorgt de keuringen voor het ITS.
Uit deze keuring moet blijken dat de ruimten die voor bezoekers van de speelvoorziening bestemd zijn, aan de ITS criteria voldoen.
Wanneer er andere ontoegankelijke voorzieningen aanwezig zijn die niets te maken hebben met de speelvoorziening (bijvoorbeeld een vergaderruimte) kan het zijn dat de speelvoorziening wel aan de richtlijn in dit wenkenblad voldoet, maar dat het ITS niet wordt toegekend.
- Een rolstoel toegankelijk toilet is bruikbaar voor iedereen en hoeft niet meer ruimte in te nemen dan een gewoon toilet.
Het 'aanpasbare' toilet kan een goede oplossing zijn voor een speelvoorziening.

Bespeelbaarheid

Bespeelbaarheid van speeltoestellen

Bij de aanschaf van speeltoestellen dient men ervan uit te gaan dat tenminste 50 % van de toestellen of speelaanleidingen bespeelbaar is voor kinderen met een functiebeperking.

Opmerking

Aandachtspunten per toestel kunt u terug vinden in de tabel achter in dit wenkenblad 'aanvullende richtlijnen per speeltoestel'. Toepassing van deze aandachtspunten kan bijvoorbeeld leiden tot een luie trap, extra steunpunten bij een klimtoestel, zitgelegenheid in speeltoestellen.

Ook kan dit ertoe leiden dat een hoog speeltoestel ook vanaf de begane grond bespeelbaar is.

Deze richtlijn betekent niet dat voorzieningen als een rolstoel-schommel of een rolstoel-draaimolen moeten worden aangeschaft.

Speelhellingen

In afwijking met 3.3.5 mogen 'Speelhellingen' steiler worden uitgevoerd.

Een speelhelling met een open zijde die geschikt is voor mobiele voertuigen zoals een fiets, een driewieler, een loopwagen en een rolstoel dient voorzien te zijn van een afrijbeveiliging en een leuning (zie 3.3.5).

Opmerking

Voor speelhellingen zijn geen maten. Speelhellingen met een hellingshoek steiler dan 1 : 10 zijn in het algemeen niet geschikt voor een mobiel voertuig zoals een fiets, een driewieler, een loopwagen en een rolstoel.

Veiligheid

Algemeen

Alle speeltoestellen moeten voldoen aan de NEN 1176 en de NEN 1177.

Opmerking

Zie ook het Handboek Veiligheid van Speelgelegenheden.

4 **Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een visuele stoornis**

Als het zien wordt belemmerd of onmogelijk is, spreken we van een visuele stoornis ofwel slechthooftheid of blindheid. Slechthooftheid kan op veel verschillende manieren voorkomen: het beschikken over slechts één oog, kokerzicht, sterke overgevoeligheid voor licht of een onscherp zicht zijn daar enkele voorbeelden van.

Kinderen met visus stoornissen ervaren de wereld om hen heen via andere, intacte zintuigen.

Zij oriënteren zich hoofdzakelijk via oren (geluid), reuk (neus) en voelen (tastzin).

Speeltoestellen die inspelen op een eventuele rest visus en die uitdagen tot het benutten van intacte zintuigen zijn voor hen geschikt.

Alle spelvormen/-spelfuncties zijn in principe mogelijk. Bijzondere aandacht vragen het bewegingsspel en het constructiespel. Het niet, voldoende, overzien van de ruimte en van de voorwerpen/objecten daar kan angst voor het bewegen met zich meebrengen. Dit kan worden voorkomen door:

- in een veilige uitgangshouding de bewegingen te laten ervaren door bijvoorbeeld toestellen, die uitnodigen tot bewegingsspel zoals een wip, schommel of draaimolen die zittend kunnen worden bediend;
- de bewegingszone zichtbaar en/of voelbaar te markeren;
- een consequente gidslijn, bijvoorbeeld een leuning, aan te brengen;
- de speeltoestellen vanaf één plek bespeelbaar te maken.

Daarnaast moet er rekening worden gehouden met het feit dat de bespeelbaarheid ook afhankelijk is van de lichtval/verlichting.

- Zet daarom bewust een aantal speeltoestellen in het zonlicht en een aantal in de schaduw.

Bereikbaarheid

4.2 **Looproutes naar de speelvoorziening**

De looproutes in het verzorgingsgebied van de speelvoorziening voor de kinderen met een visuele stoornis die de speelvoorziening zelfstandig bezoeken, dienen te zijn voorzien van voldoende (natuurlijke) gidslijnen eventueel aangevuld met (kunstmatige) geleidelijnen.

Met de kinderen en/of hun verzorgers dient te worden overlegd waar de (natuurlijke) gidslijnen moeten worden verbeterd en waar (kunstmatige) geleidelijnen moeten worden aangebracht.

Opmerking

Bij 'natuurlijke' gidslijnen moet men denken aan gevels, grasranden, e.d.

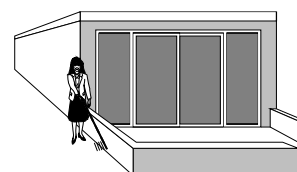
Kinderen met een visuele stoornis kunnen langs een gevel lopen door met de taststok de gevel te volgen.

Kinderen met een visuele stoornis kunnen een verhard pad volgen dat langs een grasveld ligt, door met de taststok op het pad en op het gras te tikken, zij horen waar het pad is.

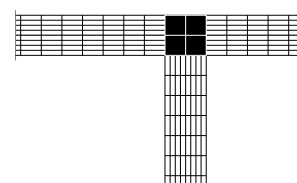
'Kunstmatige' geleidelijnen bestaan uit ribbeltegels met een contrasterende kleur (meestal wit).

Deze tegels vormen een 600 mm brede lijn die kinderen met een visuele stoornis met de taststok kunnen horen (schrappen) en met de voeten kunnen voelen.

De Federatie Slechthoofden- en Blindenbelang (VNBW) beschikt over mobiliteitscoördinatoren, die uitgebreid kunnen adviseren over het aanbrengen van geleidelijnen.

Ribbeltegel

Geleide lijn

Toegankelijkheid

4.3 **Looproute naar de speeltoestellen, gebouwen en terrassen**

Voor kinderen met een visuele stoornis die regelmatig naar de speelvoorziening gaan, zijn gidslijnen (zie 4.2) van de ingang van de speelvoorziening richting speeltoestellen, gebouwen en terrassen belangrijk.

Met de betreffende kinderen en/of verzorgers van deze kinderen moet worden overlegd waar (natuurlijke) gidslijnen moeten worden verbeterd en waar (kunstmatige) geleidelijnen moeten worden aangebracht.

4.4 **Obstakels in de looproute**

Obstakels in de looproute dienen in overleg te worden voorzien van een waarschuwingsmarkering (denk aan een vuilnisbak of een lantaarn).

Opmerking

Een waarschuwingsmarkering kan bestaan uit een opstaande rand rond het object die men met de taststok bijtijds kan voelen

of uit een 600 mm brede strook van rubber tegels rond het object die men zowel met de taststok als met de voeten kan voelen.

4.5 **Oriëntatie in de speelvoorziening**

Op het terrein van de speelvoorziening dienen oriëntatiepunten te zijn die verwijzen naar de ingang van de speelvoorziening, de speeltoestellen en de gebouwen.

In overleg met de kinderen met een visuele stoornis die regelmatig naar de speelvoorziening gaan en/of hun verzorgers dient te worden vastgesteld of er voldoende oriëntatiepunten zijn of dat er extra oriëntatiepunten moeten worden aangebracht.

Opmerking

Mensen met een visuele stoornis kunnen zich op geluid, op bodemafwerking, op geur en dikwijls ook op contrasterende kleuren oriënteren.

Geluidsbronnen kunnen goede oriëntatiepunten zijn, bijvoorbeeld een volière, een fontein, windgong of een schommel met bellen, maar pas op voor een chaos van geluiden.

Verschillende bodemafwerkingen kunnen ideale oriëntatiepunten zijn, evenals geuren van houtsnippers, bosgrond, geurende planten.

Slechtziende kinderen kunnen objecten met opvallende contrasterende kleuren als oriëntatiepunten gebruiken, mits deze kleuren consequent worden toegepast.

Bespeelbaarheid

4.6 **Oriëntatie in, op en bij het speeltoestel**

Een kind moet het speeltoestel tastend met handen en taststok kunnen ontdekken. Het speeltoestel moet daarom een (natuurlijke) gidslijn hebben eventueel aangevuld met een (kunstmatige) geleidelijn, die het kind door het speeltoestel leidt (zoals bijvoorbeeld een leuning). Verder moeten er geen lage obstakels zijn waar men over kan vallen en geen hangende of uitstekende delen waar men met tegen kan botsen.

Opmerking

Extra aandacht moet worden besteed aan de afwerking van leuningen, wanden en hoeken zodat een kind het prettig vindt om te ontdekken en zich niet kan verwonden.

- 4.7 Zichtbaarheid van speeltoestellen**
 Voor slechtziende kinderen en de speeltoestellen en de inrichting daarvan goed zichtbaar te zijn.
 De speeltoestellen en inrichtingselementen moeten daarom goed belicht zijn en een kleurcontrast hebben met hun omgeving.
 De speeltoestellen dienen zo geplaatst te zijn dat kinderen in hun spel zowel de zon als de schaduw kunnen opzoeken.
Opmerking
 Leuning, zitjes en handgrepen zijn ook inrichtingselementen en dienen aan bovengenoemde richtlijnen te voldoen.
- 4.8 Speeltoestellen waar een handeling voor nodig is**
 Speeltoestellen die in werking worden gezet door een handeling van het kind dienen vanaf één plek in een veilige uitgangshouding bespeelbaar te zijn (zittend of staand).
- Veiligheid
- 4.9 Klimtoestellen**
 Klimtoestellen geschikt voor kinderen met een visuele stoornis dienen te zijn voorzien van doorlopende ondersteuning van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel (bijvoorbeeld een leuning).
Opmerking
 Een doorlopende leuning fungeert als een (natuurlijke) gidslijn en zorgt ervoor dat kinderen met een visuele stoornis zich veilig voelen en vrijer durven te bewegen.
- 4.10 Bewegende speeltoestellen**
 Ledematen mogen door de beweging van het toestel niet afgekneld worden.
 Bewegende speeltoestellen moeten zitjes hebben die een goede ondersteuning en een goede rugsteun bieden en dienen voorzien te zijn van handgrepen en leuning.
Opmerking
 Kinderen met een visuele stoornis kunnen in het bewegende toestel niet of nauwelijks gevaarlijke situaties waarnemen.
- 4.11 Bewegingszone van bewegende speeltoestellen**
 De omgeving van bewegende speeltoestellen dient te worden voorzien van een markering, die kinderen met een visuele stoornis bijtijds attendeert op gevaar.
Opmerking
 Naast de hekken of leuning, genoemd in NEN 1176 en de NEN 1177 kunnen kleuren, geluid en verschillende bodemafwerkingen als signalering worden gebruikt.
 Bewegende speeltoestellen kunnen bijvoorbeeld worden voorzien van geluid, zodat het gebied waar het toestel beweegt hoorbaar is.
 De bewegingszone van een speeltoestel kan men markeren met een andere goed voelbare bodemafwerking. In de bewegingszone van een schommel zou bijvoorbeeld houtsnippers of zand kunnen worden toegepast, mits het terrein zelf een andere afwerking heeft, zodat er verschil voelbaar is.

5 **Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een hoor- en evenwichtsstoornis**

Het betreft hier alle stoornissen die het waarnemen van geluid. Stoornissen in het waarnemen van geluid leiden ertoe dat de communicatie wordt bemoeilijkt, zeker als dat met hulpmiddelen niet valt te compenseren.

Bijzondere aandacht vraagt het spraakafzien. Het zogenaamde liplezen. Door naar de lippen en de mimiek van de spreker te kijken kunnen kinderen communiceren.

- zorg dat er voldoende licht op het gezicht van kinderen valt, die in en rond de speeltoestellen spelen (denk ook aan plaatsen waar verwacht wordt dat regelmatig uitleg gegeven wordt).

In principe liggen alle spelvormen/-functies voor deze kinderen binnen bereik. Het is echter belangrijk om te weten dat gebeurtenissen die zich afspelen buiten het gezichtsveld van het kind, bijvoorbeeld het van achteren benaderd worden door spelende kinderen, aanleiding kunnen geven tot een gevoel van onveiligheid.

Dit kan worden voorkomen door:

- een goed overzicht te geven over de speelvoorziening(en);
- de bewegingszone van speeltoestellen te markeren;
- kinderen 'rugdekking' te geven, ofwel speeltoestellen toe te passen waarbij kinderen tijdens het spelen slechts benaderd kunnen worden van één voor hen zichtbare kant;
- veel vaste steun- en grijppunten in de omgeving aan te brengen.

Toegankelijkheid

5.2 Oriëntatie

Op het terrein van de speelvoorziening dienen zichtbare oriëntatiepunten te zijn die verwijzen naar de ingang van de speelplaats, de speeltoestellen en de gebouwen.

In overleg met de kinderen met een hoor- en evenwichtsstoornis die regelmatig naar de speelvoorziening gaan en/of verzorgers van deze kinderen, dient te worden vastgesteld of er voldoende oriëntatiepunten zijn of dat er extra oriëntatiepunten moeten worden aangebracht.

Opmerking

Als kinderen vanaf de speeltoestellen de ingang van de speelvoorziening en de gebouwen kunnen zien zijn er voldoende oriëntatiepunten.

Het aanbrengen van extra oriëntatiepunten is alleen noodzakelijk wanneer een terrein niet geheel te overzien is.

Bespeelbaarheid

5.3 Overzicht over de speelvoorziening

Zorg dat het terrein en de speeltoestellen goed te overzien zijn.

Opmerking

Dit kan men onder andere bereiken door de speeltoestellen op voldoende afstand van elkaar te plaatsen.

5.4 Zichtbaarheid/ spraakafzien

Zorg voor een goede belichting van binnenruimten van speeltoestellen, zodat kinderen de binnenruimte en elkaars gezicht (liplezen) goed kunnen zien.

5.5 Rugdekking

Zorg voor voldoende rugdekking in het speeltoestel.

Opmerking

Rugdekking kan bestaan uit een gesloten wand, zoals een huisje of een zandbak of uit een hekwerk rond een schommel.

Veiligheid

5.6 Klimtoestellen

Klimtoestellen geschikt voor kinderen met een hoorstoornis dienen voorzien te zijn van een doorlopende ondersteuning van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel (bijvoorbeeld een leuning).

5.7 Bewegingszone van bewegende speeltoestellen

De omgeving van bewegende speeltoestellen dient te worden voorzien van een markering.

Kinderen met een hoor- en evenwichtsstoornis worden zo geattendeerd op gevaar.

Opmerking

Naast voorzieningen genoemd in het handboek 'Veiligheid van speelgelegenheden', zoals hekken of leuningen, kunnen verschillende bodemafwerkingen als signalering worden gebruikt.

De bewegingszone van een speeltoestel kan men markeren met een goed voelbare bodemafwerking (in de bewegingszone van een schommel zou bijvoorbeeld houtsnippers of zand kunnen worden toegepast, mits het terrein zelf een andere afwerking heeft, zodat er verschil voelbaar is).

5.8 Overzicht bij glijbanen

Een glijbaan moet van boven en van beneden in z'n geheel zijn te overzien.

6 **Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking.**

Het gaat hier om een grote groep kinderen met uiteenlopende stoornissen met verschillende oorzaken.

Door deze stoornissen worden deze kinderen in het bewegen beperkt.

Voorbeelden zijn het ontbreken van een lichaamsdeel, geen of weinig beheersing hebben over de spieren, misvormingen van het lichaam, afwijkende stand van het lichaam of delen daarvan, ontbreken van spierkracht en de afwezigheid van reflexen.

Deze stoornissen kunnen grote gevolgen hebben

Als gevolg van een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking worden deze kinderen beperkt in het uitvoeren van activiteiten met arm, hand, benen of bij het ter voet voortbewegen.

Sommige kinderen met een loopbeperking maken gebruik van een loophulpmiddel, als krukken en rollator, om zich goed te kunnen voortbewegen.

Uit onderzoek is gebleken dat kinderen met een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking bijna altijd op niet aangepaste toestellen kunnen spelen.

Er kunnen echter wel richtlijnen gegeven worden om de gebruikswaarde van de speeltoestellen te verhogen. Uit het onderzoek is tevens gebleken dat de gebruikswaarde en de speelwaarde niet los van elkaar gezien kunnen worden. Wanneer de gebruikswaarde van een element van een speeltoestel optimaal is, bestaat de kans dat de speelwaarde minimaal is.

Bijvoorbeeld een kind kan zonder moeite en zonder te compenseren op een element van een speeltoestel komen en deze gebruiken (optimale gebruikswaarde) waardoor de kans bestaat dat het betreffende element niet meer uitdagend is voor het kind (minimale speelwaarde). Kortom de speelwaarde moet niet uit het oog verloren worden.

Toegankelijkheid

6.2 Zitmogelijkheden op het terrein

Voor kinderen met een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking dient het terrein zitmogelijkheden te hebben.

Bespeelbaarheid

6.3 Ervaren van ruimte

Voorzie 'klimelementen' van speeltoestellen waarin kinderen ruimte ervaren van steun- en grijppunten om op of in het speeltoestel te kunnen komen.

6.4 Ervaren van niveau verschillen

- Zorg dat 'klimelementen' van speeltoestellen die voor een groot deel uit touw bestaan stijf zijn. Slappe touwladders en slappe klimnetten zijn nauwelijks beklimbaar.
- Zorg dat de afstand tussen grijp- en steunpunten is afgestemd op kinderen.
- Zorg dat een kind bij het beklimmen van een 'klimelement' van speeltoestellen meerdere grijp- en steunpunten tegelijk kan gebruiken.

Opmerking

Bij een klimwand moet men denken aan voetsteun en tegelijk grijppunten voor de handen.

Bij een trap moet men denken aan steun voor de voeten en grijppunten voor de handen.

Bij een trap verdient het aanbeveling om de treden zo breed te maken dat er 2 voeten naast elkaar geplaatst kunnen worden.

6.5 Ervaren van beweging, waarbij het kind en het element beweegt

- Zorg dat er op het speeltoestel grijp- en steunpunten zijn.
- Zorg dat de grond onder het bewegende speeltoestel ongevoelig voor slijtage is.

Opmerking

Onder schommels ontstaan dikwijls diepe kuilen die het 'zelfstandig' gebruik van de schommel voor deze groep kinderen onbruikbaar maakt. Mocht er toch gekozen worden voor een voor slijtage gevoelig materiaal, dan luidt het advies, regelmatig de slijtage te egaliseren.

- Zorg dat kinderen in/op een 'aangepaste' schommels wel de ruimte hebben om de romp voorover en achterover te bewegen.
- Zorg dat kinderen op een 'aangepaste' wip de benen aan beide zijde van de wip kan plaatsen.

6.6 Ervaren van beweging, waarbij alleen het kind beweegt

- Zorg dat er op het speeltoestel grijp- en steunpunten zijn, zodat het kind op het toestel kan komen en zelfstandig gebruik kan maken van het toestel.

Veiligheid

6.7 Klimtoestellen
Klimtoestellen geschikt voor kinderen met een beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking dienen te zijn voorzien van doorlopende leuning van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel.

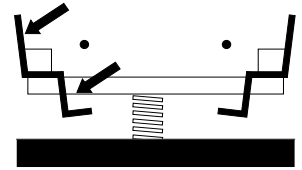
6.8 Bewegende speeltoestellen (veiligheid)
Bewegende speeltoestellen dienen te zijn voorzien van zitjes met een goede ondersteuning en een goede rugsteun.
Deze zitjes moeten handgrepen en leuning hebben.

Als door de beweging van het toestel ledematen kunnen worden bekneld, is een extra ondersteuning noodzakelijk.

Opmerking

Denk aan het afknellen van benen en voeten bij een wip.

Een geschikt zitje is voorzien van een ondersteuning voor de voeten en voor de benen.

7 **Aanvullende richtlijnen voor kinderen die afhankelijk zijn van een rolstoel, fiets, driewieler, loopwagen, e.d.**

Het gaat hier om een zeer grote groep van stoornissen met verschillende oorzaken, die het bewegen belemmeren of onmogelijk maken. Het ontbreken van een lichaamsdeel, geen of weinig beheersing over de spieren, misvormingen van het lichaam, afwijkende stand van het lichaam of delen daarvan, ontbreken van spierkracht en de afwezigheid van reflexen zijn voorbeelden daarvan.

Deze stoornissen hebben veel gevolgen. We gaan hier in op de problemen met het zich kunnen voortbewegen, de mobiliteit.

Motorische stoornissen maken het staan en lopen vaak moeilijk of zelfs onmogelijk. In dat laatste geval maken kinderen gebruik van hulpmiddelen om zich goed te kunnen voortbewegen, zoals een rolstoel, fiets, driewieler of loopwagen. Deelname aan de verschillende speelvormen en -functies is voor kinderen met zo'n hulpmiddel afhankelijk van de mogelijkheden om afstanden te kunnen overbruggen en het kunnen zitten.

Bewegingservaringen en het ontdekken van de plaats van het eigen lichaam in de ruimte zijn voor deze kinderen minder vanzelfsprekend dan degenen zonder motorische stoornissen.

Daarom zijn vooral speeltoestellen die hiertoe uitdagen, zeer aan te bevelen.

Daarbij dient niet uit het oog te worden verloren dat :

- het kind op het speeltoestellen goed kan zitten;
- tegemoet moet worden gekomen aan de beperkte energie van het kind, door voldoende rustplaatsen en steun-/grijppunten aan te brengen;
- het speeltoestel bereikbaar is;
- het speeltoestel toegankelijk is.

Als het kind zich voortbeweegt met hulpmiddelen, zoals stok(ken), loopwagen, fiets, driewieler of rolstoel moet daar vanzelfsprekend rekening worden gehouden. De specifieke eisen die dan worden gesteld, komen overeen met de richtlijnen van rolstoel toegankelijkheid.

Toegankelijkheid

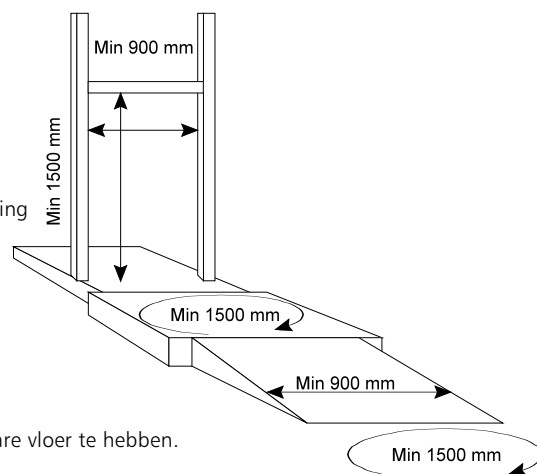
Geen aanvullende richtlijnen.

Bespeelbaarheid

7.2 **Afmetingen van de speeltoestellen**

Een geschikt speeltoestel voldoet aan de volgende afmetingen :

- Voor het toestel dient een draaimogelijkheid te zijn met een diameter van tenminste 1500 mm.
- Drempels en opstapjes zijn maximaal 20 mm hoog.
- Hoogteverschillen van meer dan 20 mm worden overbrugd door een helling (zie 3.3.5).
Let op: voor en achter elke hellingbaan moet een draairuimte van 1500 x 1500 mm zijn.
- Doorgangen in het speeltoestel zijn tenminste 900 mm breed.
- Vrije hoogte voor rolstoelen minimaal 1500 mm.
- Toestellen geschikt voor voertuigen met wielen dienen een vlakke berijdbare vloer te hebben.

7.3 **Zitmogelijkheden in en bij speeltoestellen**

Voor kinderen met een beperkte loopfunctie dienen de speeltoestellen voorzien te worden van een zitmogelijkheid op 250 /350 mm hoogte.

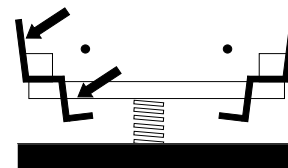
Naast bewegende speeltoestellen dient buiten de bewegingszone een zitplaats voor wachtende kinderen te worden aangebracht.

- 7.4 **Speeltafels in en bij speeltoestellen**
 Als een speeltoestel is voorzien van speeltafel dient deze onderrijdbaar zijn voor een kind in een rolstoel. De hoogte van de onderkant moet 600/700 mm zijn, afhankelijk van de rolstoel.
- 7.5 **Klimtoestellen**
 Klimtoestellen geschikt voor kinderen met een ontbrekende loopfunctie dienen voorzien te zijn van :
 • een geschikte helling (zie 3.3.5) of;
 • een luie trap met bij voorkeur een aantrede van minstens drie maal de hoogte van de optrede.
- 7.6 **Bewegende speeltoestellen (ondersteuning)**
 Een geschikt bewegend speeltoestel is of voorzien van een zitje met rugsteun en zijsteun of het speeltoestel is zelf rolstoel toegankelijk, in dat geval voldoet het toestel aan de richtlijnen uit 7.2.
- 7.7 **Zandspeeltoestellen**
 Als er een zandbak staat, moet deze geschikt zijn voor kinderen die alleen kunnen kruipen.
 De zandbak moet daarvoor aan tenminste één zijde een instap te hebben die lager is dan 10 cm. En vanaf die kant bereikbaar zijn voor rolstoelen.
Opmerking
 Afhankelijk van de vormgeving kunnen andere oplossingen ook geschikt zijn.

Veiligheid

- 7.8 **Klimtoestellen**
 Geschikte klimtoestellen dienen voorzien te zijn van doorlopende leuning van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel.
- 7.9 **Bewegende speeltoestellen (veiligheid)**
 Bewegende speeltoestellen dienen te zijn voorzien van zitjes met een goede ondersteuning en een goede rugsteun.
 Deze zitjes moeten handgrepen en leuning hebben.
- Als door de beweging van het toestel ledematen kunnen worden bekneld, is een extra ondersteuning noodzakelijk.
- Opmerking**
 Denk aan het afknellen van benen en voeten bij een wip.
 Een geschikt zitje is voorzien van een ondersteuning voor de voeten en voor de benen.

8 **Aanvullende richtlijnen voor kinderen met een verstandelijke beperking.**

Door een verstandelijke beperking wordt het geestelijk functioneren en het gedrag beïnvloed. Voorbeelden hiervan zijn onder andere een achtergebleven ontwikkeling van de intelligentie, ongeconcentreerdheid, slecht geheugen, vertraagde gedachtegang of onjuiste waarneming van de buitenwereld. Deze stoornissen kunnen in lichte of sterke mate zichtbaar zijn. Leeftijd en ontwikkelingsniveau lopen uiteen. Door de achtergebleven ontwikkeling ligt spelplezier vooral op het gebied van basale ervaringen als 'het aanraken'/'aangeraakt worden' en 'het bewegen'/'bewogen worden'. Toestellen die hiertoe uitdagen komen in het bijzonder in aanmerking. Hoewel bewegingsspel en spel dat uitgaat van tastervaringen voorkeur verdienen, zijn in principe alle spelvormen/-functies voor deze kinderen mogelijk en zijn speeltoestellen bespeelbaar die :

- voor de bediening, het in gang brengen en het stoppen van het spel, eenvoudig en overzichtelijk zijn;
- tegemoet komen aan een trager tempo van waarnemen en reageren, kortom toestellen die een langdurig effect hebben, zoals 'jodelbaan-balspel' en 'wateroverloopgoten'.

Toegankelijkheid

- 8.2 **Bewegwijzering**
Ter aanvulling op een bewegwijzering met teksten kunnen in de speelvoorziening symbolen worden aangebracht die begrijpelijk zijn voor kinderen.
Deze symbolen dienen onder andere de aanwezigheid van toiletten aan te geven.
- 8.3 **Gebouwen**
De gebouwen die voor bezoekers bestemd zijn, dienen een goed herkenbare entree te hebben, bijvoorbeeld door toepassing van contrastkleuren en een goede bewegwijzering.

Bespeelbaarheid

- 8.4 **Inrichting van de speeltoestellen**
De speeltoestellen dienen eenvoudig te zijn ingericht en goed te overzien.
De inrichtingselementen moeten goed zichtbaar te zijn.
- 8.5 **Zandspeeltoestellen**
Als er een zandbak staat, moet die geschikt te zijn voor kinderen die alleen kunnen kruipen.
De zandbak moet dan aan tenminste één kant een instap hebben die lager is dan 10 cm en vanaf deze zijde bereikbaar zijn voor rolstoelen.
Opmerking
Afhankelijk van de vormgeving kunnen andere oplossingen ook geschikt zijn.

Veiligheid

- 8.6 **Klimtoestellen**
Klimtoestellen dienen voorzien te zijn van doorlopende leuning van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel.
- 8.7 **Bewegende speeltoestellen**
Bewegende speeltoestellen moeten ruimte bieden aan een volwassen verzorger die het betreffende kind begeleidt en eventueel ondersteunt.
Bewegende speeltoestellen dienen tevens te worden voorzien van een beveiliging, zodat kinderen er niet af kunnen springen.
- 8.8 **Bewegingszone van bewegende speeltoestellen**
De omgeving van bewegende speeltoestellen dient te worden voorzien van een markering die kinderen tijds attent maakt op gevaar (zie 5.7).
- 8.9 **Overzicht bij glijbanen**
Een glijbaan moet van boven en beneden helemaal te overzien zijn.

9 **Aanvullende richtlijnen voor volwassenen met een verstandelijke beperking.**

Het betreft de stoornissen die het geestelijk functioneren en het gedrag beïnvloeden.

Voorbeelden hiervan zijn onder andere een achtergebleven ontwikkeling van de intelligentie, ongeconcentreerdheid, slecht geheugen, vertraagde gedachtegang of onjuiste waarneming van de buitenwereld.

Deze stoornissen kunnen in lichte of sterke mate zichtbaar zijn.

Leeftijd en ontwikkelingsniveau lopen uiteen. Volwassenen kunnen evenals een kind plezier beleven aan spelvoorzieningen. Dit stelt bijzondere eisen aan afmetingen en constructie van de speeltoestellen. Door de achtergebleven ontwikkeling ligt spelplezier vooral op het gebied van basale ervaringen als 'het aanraken'/aangeraakt worden' en 'het bewegen'/bewogen worden'. Toestellen die hiertoe uitdagen komen in het bijzonder in aanmerking.

Hoewel bewegingsspel en spel dat uitgaat van tastervaringen voorkeur verdienen, zijn in principe alle spelvormen/-functies voor deze kinderen mogelijk en zijn speeltoestellen bespeelbaar die :

- in de bediening, voor zowel het op gang brengen als het stoppen van het spel, eenvoudig en overzichtelijk zijn;
- tegemoet komen aan een trager tempo van waarnemen en reageren, kortom toestellen die een langdurig effect hebben, zoals 'jodelbaan-balspel' of 'wateroverloopgooten'.

Toegankelijkheid

9.2 **Bewegwijzering**

In aanvulling op een bewegwijzering met teksten kunnen in de speelvoorziening symbolen worden aangebracht die begrijpelijk zijn voor kinderen.

Deze symbolen dienen onder andere de aanwezigheid van toiletten aan te geven.

9.3 **Gebouwen**

De gebouwen die voor bezoekers bestemd zijn, dienen een goed herkenbare entree te hebben.

Bespeelbaarheid

9.4 **Afmetingen van de speeltoestellen**

Zorg dat de afmeting van het speeltoestel geschikt is voor volwassenen.

9.5 **Inrichting van de speeltoestellen**

De speeltoestellen dienen eenvoudig ingericht en goed te overzien zijn.

De inrichtingselementen dienen goed zichtbaar te zijn.

Veiligheid

9.6 **Sterkte van speeltoestellen**

Wanneer een volwassen persoon van een speeltoestel gebruik maakt, dient dit speeltoestel ook sterk genoeg te zijn om deze persoon te dragen.

Opmerking

Toestellen die niet geschikt zijn voor volwassenen dienen duidelijk herkenbaar te zijn.

9.7 **Klimtoestellen**

Klimtoestellen dienen voorzien te zijn van doorlopende leuningen van de opgang tot en met de afgang van het speeltoestel.

9.8 **Bewegende speeltoestellen**

Bewegende speeltoestellen dienen ruimte te bieden aan een verzorger die de betreffende persoon kan ondersteunen.

9.9 **Overzicht bij glijbanen**

Een glijbaan moet van boven en van beneden geheel te overzien zijn.

10

Literatuur

- 10.1 **Handboek voor Toegankelijkheid**
Hulpmiddel bij het programmeren, ontwerpen, bouwen en beheren van voor iedereen toegankelijke buitenruimten, gebouwen en woningen.
Uitgave van Elsevier.
- 10.2 **NEN 1814**
Toegankelijkheid van buitenruimten, gebouwen en woningen.
Uitgave Nederlands Normalisatie -Instituut.
- 10.3 **NEN 1176**
Speeltoestellen.
Uitgave Nederlands Normalisatie -Instituut.
- 10.4 **NEN 1177**
Bodemoppervlak van speelplaatsen.
Uitgave Nederlands Normalisatie -Instituut.
- 10.5 **Handboek Veiligheid van Speelgelegenheden**
Concrete richtlijnen voor het ontwerpen, aanleggen en beheren van veilige speelgelegenheden.
Uitgave Stichting Consument en veiligheid.
- 10.6 **Handboek Ontwerpen voor kinderen**
CROW-publicatie 153, "Handboek Ontwerpen voor kinderen"
Deze publicatie geeft aanbevelingen voor het veilig verplaatsen en verblijven van kinderen.
Aanbevelingen voor verschillende soorten routes worden tot op detailniveau uitgewerkt. Voor prettig verblijven wordt ingegaan op het creëren van ruimte en het aantrekkelijk inrichten ervan.
Kinderen horen op straat te spelen en moeten zich veilig en zelfstandig kunnen verplaatsen.
Uitgave CROW.
- 10.7 **Werk maken van Samenspelen**
Hoe kinderen met een beperking mee kunnen spelen.
Uitgave NUSO.
- 10.8 **Handboek "Speelruimtebeleid"**
Uitgave NUSO
- 10.9 **Spielbereiche und spielgeräte für behinderte Menschen**
Günter Beltzig

11 *Nuttige adressen*

Fondsen

Fondsen Samen Buiten Spelen

Coördinator mw L. Van der Valk
Postbus 85184
3508 AD Utrecht
tel (030) 242 72 85
fax (030) 244 48 57
e-mail info@samenbuitenspelen.nl
web-site www.samenbuitenspelen.nl

Ouderverenigingen

Federatie van ouderverenigingen

Verenigingen van ouders van mensen met een verstandelijke handicap.
maliebaan 71 h
3581 cg utrecht
tel (030) 236 37 67
fax (030) 231 30 54
e-mail utrecht@fvo.nl
web-site www.fvo.nl

FODOK

Nederlandse Federatie van
Organisaties van Ouders van Dove Kinderen
Churchilllaan 11, Utrecht
(tekst-)tel (030) 290 03 60
fax (030) 290 03 80
e-mail fodok@wxs.nl

VOLG

Vereniging van Ouderorganisaties verbonden aan scholen en centra voor Lichamelijk Gehandicapten
Nieuwegracht 56
3512 LT Utrecht
tel (030) 234 18 02
Fax (030) 236 95 95
e-mail a.volg@tip.nl

FOVIG

Federatie van Ouders van Visueel Gehandicapte Kinderen
Nieuwegracht 56
Postbus 480
3512 LT Utrecht
tel (030) 234 34 59
Fax (030) 236 95 95

VSOP

Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisatie betrokken bij erfelijke en/of aangeboren aandoeningen
Vredehofstraat 31
3761 HA SOESTDIJK
tel (035) 602 85 55
fax (035) 602 74 40
e-mail vsop@vsop.nl
web-site www.vsop.nl

Diverse organisaties

NUSO

Koningslaan 101
3583 GS UTRECHT
tel (030) 254 48 80
fax (030) 254 50 88
e-mail info@nuso.nl
web-site <http://www.nuso.nl>

Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland

Churchilllaan 11
3527 GV UTRECHT
tel (030) 297 09 99
fax (030) 297 01 11
e-mail gehandicaptenraad@wxs.nl
web-site www.gehandicaptenraad.nl

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht

Sjanghaidreef 1
3564 JN UTRECHT
tel (030) 262 41 18
e-mail bat-utrecht@WXS.NL
web-site www.batutrecht.nl

Federatie Slechthzienden- en Blindenbelang

Jaarbeursplein 17 (7^e etage)
postbus 2062
3500 GB UTRECHT
tel (030) 299 28 78
fax (030) 293 25 44
e-mail federatie@sb-belang.nl

12 **Tabel 'basis richtlijn'**

Bereikbaarheid Hoe kom ik bij de speelvoorziening	Toegankelijkheid Hoe beweeg ik mij op de speelvoorziening	Bespeelbaarheid (algemeen)	Veiligheid
• Wanneer er sprake is van een speeltuin, een schoolspeelplaats of instellingsspeelvoorziening dient er een Algemene Invaliden Parkeerplaats te zijn • Rolstoel toegankelijke looproute in het verzorgingsgebied (inspanningsverplichting). • Entree goed zichtbaar en herkenbaar. • Geschikte toegangshekken en deuren.	• Rolstoel toegankelijke looproute tot de gebouwen voor bezoekers. • Verharde looproute langs 75 % van de speeltoestellen (minimale afstand 5 m). Opstappunt van deze speeltoestellen bereikbaar (berijdbare halfverharding is toegestaan). • Draai- en passeermogelijkheden (rolstoel) in bovenstaande looproute. • Geschikte hellingen in bovenstaande looproute. • Zitgelegenheid verspreid over het terrein. • Ruimten in gebouwen bestemd voor bezoekers moeten voldoen aan de criteria van Internationaal Toegankelijkheids Symbool.	• Bij de aanschaf van toestellen dient tenminste 50 % bespeelbaar te zijn door kinderen met een functiebeperkingen. • Speelhellingen buiten de hiernaast genoemde looproute mogen steiler zijn. Vrije valhoogte naast helling afschermen met leuning.	• Alle speeltoestellen voldoen aan de NEN 1176 en de NEN 1177.

13 Tabel 'aanvullende richtlijnen' *(toepassing afhankelijk van de behoefte van bezoekers met beperkingen)*

	Toegankelijkheid Hoe beweeg ik mij op de speelvoorziening	Bespeelbaarheid Met welke speeltoestellen kan ik spelen	Veiligheid
Visuele stoornis	• In overleg met kinderen en/of verzorgers gidslijnen verbeteren of geleidelijnen aanbrengen van de ingang naar de speeltoestellen, gebouwen en terrassen. • Obstakels in looproute voorzien van markering. • In overleg met kinderen en/of verzorgers oriëntatiepunten die verwijzen naar de ingang, de speeltoestellen en de gebouwen verbeteren of nieuw aanbrengen.	• Bewegingen in veilige uitgangshouding (bijv zittend). • Speeltoestellen vanaf 1 plek bespeelbaar. • Aantal speeltoestellen in het zonlicht en een aantal in de schaduw.	• Bewegingszone markeren. • Bewegende toestellen mogen niet afknellen.
Hoor- en evenwichtsstoornis	• In overleg met kinderen en/of verzorgers oriëntatiepunten die verwijzen naar de ingang, de speeltoestellen en de gebouwen verbeteren of nieuw aanbrengen.	• Goed overzicht over de speelvoorziening(en). • Bewegingszone zichtbaar en voelbaar markeren. • 'Rugdekking' d.w.z. toestellen waarbij kinderen tijdens het spelen slechts benaderd kunnen worden van één, voor hen zichtbare kant. • Veel vaste steun- en grijppunten.	• Bewegingszone markeren.
Beperkte arm-, handfunctie en/ of een loopbeperking	• Terrein voorzien van zitmogelijkheden.	• In en rond de speeltoestellen zitmogelijkheden. • Veel vaste steun- en grijppunten. • Ondergrond niet slijtagegevoelig..	• Bewegende toestellen indien noodzakelijk voorzien van afknelbeveiliging.
Afhankelijk van een rolstoel, fiets, driewieler, loopwagen, e.d.		• Geschikte helling. • Drempels maximaal 20 mm hoog. • Doorgangen breder dan 900 mm (in het speeltoestel). • Doorgangen breder dan 1000 mm (buiten het toestel). • Draaimogelijkheid in - en/of buiten het toestel (draaicirkel minimaal 1500 mm breed). • Vrije doorgangshoogte minimaal 1500 mm. • Verleng het effect een motorische actie (bijv. water stroomt niet direct weg, maar langzaam in een stelsel van goten).	
Kinderen met verstandelijke beperking	• Bewegwijzering met teksten aanvullen met begrijpelijke symbolen. • Gebouwen voor bezoekers hebben een goed herkenbare entree.	• Eenvoudig en overzichtelijk, zowel het in gang brengen van als het stoppen van het spel. • Tegemoetkomen aan een trager tempo van waarnemen en reageren (toestellen die een langdurig effect hebben).	• Bij bewegende speeltoestellen ruimte voor volwassene die het kind begeleid en ondersteund.
Volwassenen met een verstandelijke beperking	• Bewegwijzering met teksten aanvullen met begrijpelijke symbolen. • Gebouwen voor bezoekers hebben een goed herkenbare entree. • Paden naar geschikte speeltoestellen zijn minimaal 1200 mm breed (criterium voor het Internationaal Toegankelijkheids symbool).	• Eenvoudig en overzichtelijk, zowel het in gang brengen van als het stoppen van het spel. • Tegemoetkomen aan een trager tempo van waarnemen en reageren (toestellen die een langdurig effect hebben).	• Speeltoestellen geschikt voor volwassenen. • Bij bewegende speeltoestellen ruimte voor volwassene die het kind begeleid en ondersteund.

14 Tabel 'aandachtspunten per speeltoestel'

	Ervaren van ruimte	Ervaren van niveau verschillen	Ervaren van beweging (kind en toestel)	Ervaren van beweging (alleen kind)	Ervaren van sensorische stimuli
	<i>Hutten Huizen Schuilplaatsen Kruipbuizen Platformen</i>	<i>Platvormen Bruggen Trappen Klimnetten Klimwanden</i> <i>Torens Overbruggingen Hellingen Touwadders Opstappen</i>	<i>Verende toestellen Schommels Wippen Ringen</i> <i>Draaimolens Kabelbanen Hangmatten</i>	<i>Glijbanen Brandweerstanden</i>	<i>Zandspeeltoestellen Hijskranen Water- en zandspelen</i>
bespeelbaarheid	- Ruimte met handen te ontdekken. - Inrichtings elementen goed zichtbaar. - Geen obstakels.	- Route, ruimte en leuning goed zichtbaar en met handen en taststok te ontdekken. - Geen obstakels.	- Zitje met handgrepen en zo mogelijk met rugsteun. - Goed zichtbaar zitje.	Route en leuning goed zichtbaar en met handen te ontdekken.	Toestel en mechaniek met handen te ontdekken.
Visuele stoornis		Beveiliging d.m.v. doorlopende ondersteuning (bijv een leuning van de op- tot en met de afgang).	- Afknel beveiliging. - Bewegingszone beveiligen (bijv met een hek) en markeren (bijv met een andere bodemafwerking).	Bewegingszone einde glijbaan markeren (bijv met een andere bodemafwerking).	Bewegingszone zichtbaar en voelbaar (voeten) markeren.
Veiligheid					
bespeelbaarheid	- Binnenruimte goed belicht voor overzicht en spraakafzien. - Rugdekking.	- Binnenruimte goed belicht voor overzicht en spraakafzien. - Rugdekking. - Veel steun- en grijppunten.	Steun- en grijppunten.	Veel steun- en grijppunten.	Veel steun- en grijppunten.
Hoorstoornis		Doorlopende ondersteuning (bijv een leuning van de op- tot en met de afgang).	Bewegingszone markeren (bijv met een andere bodemafwerking).	- Glijbaan van boven en van beneden geheel te overzien. - Bewegingszone einde glijbaan markeren (bijv met een andere bodemafwerking).	Bewegingszone speeltoestel markeren.
Veiligheid					
bespeelbaarheid	- Zitmogelijkheid. - Steunpunten.	- Helling met veel steun- en grijppunten altijd in combinatie met een luie trap. - klimnetten en touwladders niet slap (bijv strak spannen) - Zitmogelijkheden. - Veel steun- en grijppunten.	- Steun- en grijppunten. - Ondergrond niet slijtage gevoelig - Op schommel ruimte om romp te bewegen. - Op wip met benen aan weerszijden. - Zitmogelijkheden voor wachtende	- Steun- en grijppunten. - Trap en toegang tot de glijbaan (plateau) ook geschikt voor hulpgever.	
Stoornis in het bewegen 'beperkte arm-, handfunctie en/of loopfunctie'		Doorlopende ondersteuning (bijv een leuning van de op- tot en met de afgang).			
Veiligheid					

bespeelbaarheid Stoornis in het bewegen 'afhankelijk van een rolstoel, fiets, driewieler, loopwagen, e.d.' Veiligheid	• Geschikte hellingen. • Drempels < 20 mm. • Doorgang > 900 mm (binnen). • Vlakke berijdbare vloer. • Doorganghoogte > 1500 mm. • In of buiten het speeltoestel draai mogelijkheid > 1500 mm.	• Geschikte hellingen. • Drempels < 20 mm. • Doorgang > 900 mm (binnen). • Vlakke berijdbare vloer. • Doorganghoogte > 1500 mm. • In of buiten het speeltoestel draai mogelijkheid > 1500 mm.	• Zitje met rugsteun, handgrepen • Rolstoeltoegankelijk speeltoestel; - drempels < 20 mm, - doorgang > 900 mm, - vlakke berijdbare vloer.	• Begin en het einde van de glijbaan bereikbaar d.m.v. een rolstoel toegankelijke route. • Luie trap.	• Geschikte looproute naar speeltoestel. • Speeltafels e.d. onderrijdbaar voor rolstoel (hoogte tussen 500 en 700 mm). • Bij het speeltoestel draaimogelijkheid > 1500 mm.
		• Speelhelling voorzien van veel steun- en grijppunten.	• Rolstoeltoegankelijk speeltoestel voorzien van vastzet systeem voor rolstoel. • Afknel beveiliging		
bespeelbaarheid Kinderen met een verstandelijke beperking Veiligheid	• Binnenruimte eenvoudig en goed te overzien. • Inrichtings elementen goed zichtbaar.	• Binnenruimte eenvoudig en goed te overzien.			• Alleen eenvoudige toestellen geschikt.
		• Beveiliging d.m.v. doorlopende ondersteuning (bijv een leuning van de op- tot en met de afgang). • Onderbrekingen voorzien van extra steunpunten. • Slappe netten zijn vaak niet geschikt.	• Bewegingszone beveiligen (met bijv hek of een leuning). • Ruimte voor volwassene die begeleid en ondersteund.	• Glijbaan van boven en van beneden geheel te overzien. • Bewegingszone einde glijbaan markeren (bijv met een andere bodemafwerking).	• Bewegingszone beveiligen (met bijv een hek of een leuning).
bespeelbaarheid Volwassenen met een verstandelijke beperking Veiligheid	• Binnenruimte eenvoudig en goed te overzien. • Inrichtings elementen goed zichtbaar. • Afmeting geschikt voor volwassenen.	• Binnenruimte eenvoudig en goed te overzien. • Afmeting geschikt voor volwassenen.	• Toestellen geschikt voor volwassenen.	• Toestel geschikt voor volwassenen.	• Alleen eenvoudige toestellen geschikt. • Toestellen geschikt voor volwassenen.
		• Doorlopende ondersteuning (bijv een leuning van de op- tot en met de afgang). • Onderbrekingen voorzien van extra steunpunten. • Netten zijn vaak niet geschikt.	• Bewegingszone markeren • Extra sterke constructie • Veiligheid schommels toetsen op extreme uitzwaai.	• Glijbaan van boven en van beneden geheel te overzien. • Glijbaan met hoge zijanten. • Bewegingszone einde glijbaan markeren (bijv met een andere bodemafwerking). • Extra sterke constructie	• Bewegingszone beveiligen (met bijv een hek of een leuning).

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht (BAT)

BAT is hét bouwtechnisch adviesbureau voor toegankelijkheid in de provincie Utrecht.

BAT is gespecialiseerd in adviezen over de toegankelijkheid van de dagelijkse woonomgeving voor mensen met een functiebeperking. Zorg en welzijn horen hier ook bij.

De advisering van BAT kenmerkt zich door professionaliteit én jarenlange praktijkervaring. Zo ontstaat maatwerk. Bat werkt voor gemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcoöperaties en projectontwikkelaars.

U kunt bij BAT terecht voor:

- Richtlijnen voor toegankelijkheid.

BAT heeft richtlijnen opgesteld voor woon- en zorggebouwen voor iedereen, en voor toegankelijke openbare ruimte zoals voetpaden en oversteekplaatsen.

In deze richtlijnen heeft BAT de bestaande normeringen van onder andere het Bouwbesluit, NEN 1814 en het Handboek voor Toegankelijkheid vertaald, zodat de maatvoeringen direct in de praktijk toepasbaar zijn. Elke richtlijn is aangevuld met een checklist om de toegankelijkheid te inventariseren.

De richtlijnen en de checklisten kunt u downloaden van de website van BAT.

- Advisering op maat

Zowel bij nieuwbouw als bij verbouw kunt u BAT inschakelen voor een toegankelijkheidsadvies op maat. Dat wil zeggen: advies dat past binnen de technische mogelijkheden en financiële kaders. Toegankelijkheid is gemakkelijk (en goedkoper!) te realiseren als u BAT in een zo vroeg mogelijk stadium inschakelt.

De toegankelijkheidsadvisering van BAT kan bestaan uit:

- het opstellen van criteria voor woningbouwplannen;
- beoordelen van bouw- en inrichtingsplannen*;
- beoordelen van bestaande gebouwen*;
- beoordelen van verbouwingsplannen*;
- het opstellen van criteria voor bestratingsplannen;
- beoordelen van bestratingen, voetpaden en looproutes*;
- het opstellen van plan voor looproutes.

* = inclusief suggesties om de toegankelijkheid te verbeteren

Wilt u meer weten?

Neem gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht
Sjanghaidreef 1
3564 JN Utrecht
tel. (030) 262 41 18
e-mail bat-utrecht@wxs.nl
website www.batutrecht.nl

